

Muğam sənətimizin bu günü

Son illər muğam sənətinə diqqət xeyli artmış, bunun nəticəsində yeni-yeni istedadlı gənc muğam ifaçıları yetişməkdədir. Bu da ki, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti **çox hörmətli Mehriban xanım Əliyevanın muğam sənətinə verdiyi yüksək qiymətin təzahürüdür.**

Ümumiyyətlə, Azərbaycan xalqı uzun zamanlar şeir, qəzəl və musiqi ilə tərbiyələnmiş bugünkü yüksək mərhələyə gəlib çatmışdır. Təəssüf ki, bu gün bir çox xanəndələr var ki, yaxşı səsi var lakin hər dəfə eyni qəzəli oxuyur. Və yaxud görürsən ki, başqa bir xanəndənin səsi zildir oxuyarkən həddən artıq qışqırır. Əlbəttə ki, bu da dinləyicini yorur. Muğamı dinləyənlər hər bir qəzəlin misralarını aydın eşidəndə, görün nə qədər zövq alırlar.

Ümumiyyətlə, bir çox xanəndələr bütün yeni qəzəllərə müraciət etsələr, repertuar zənginliyi bir o qədər yüksək olar. İstər televiziya kanallarında, istərsə də el şənliklərində bəzən elə xanəndələrə rast gəlmək olur ki, onlar il ərzində bir dənədə olsun yeni qəzəl öyrənmir. Bilmək olmur ki, bu tənbellikdir, yoxsa? Və yaxud xanəndələrimiz ən çox Əliğa Vahid, Hacı Mailin qəzəllərindən oxuyur. Əlbəttə bu çox yaxşıdır. Yaxşı olar ki, xanəndələr M.Füzuli, M.P. Vaqif, Seyid Əzim, Xəqani, Nəsimi və s qəzəl xanşairlərə müraciət etsələr pis olmaz.

Məsələn, xalq artistlərindən Mənsüm İbrahimov, Teyyub Aslan, Səkinə İsmayılova, Gülyaz və Gülyanaq Məmmədova bacıları hər dəfə muğam ifa edəndə yeni-yeni qəzəllərə müraciət edirlər, bu da dinləyicidə yüksək əhval ruhiyyə yaradır.

Bəzi gənc xanəndələr

özlərini əziyyətə salmaq istəməzlər deyər yəqin ona görə də yeni qəzəl oxumurlar. Bu da onların üzərində işləməmələrindən irəli gəlmirmi?

Mərhum muğam ustadlarımızdan Hacibaba Hüseynov, Yaqub Məmmədov, Ağababa Novruzov, Məmmədbağır Bağırzadə və başqaları hər dəfə televiziya kanallarında, həmçinin el şənliklərində yeni-yeni qəzəllər oxuyurdular. Məhz ona görə də dinləyicilər onların ifalarını çox sevirdi və diqqətlə qulaq asırdılar.

Onu da qeyd edim ki, bu gün yeni bir dəb düşüb. Tutaq ki, bir xanəndə bir qəzəli oxudu, başqa birisi də o qəzəli sabah oxuyur. Bu da muğam dinləyənlər arasında bir narazılığa gətirib çıxarır.

Əvvəllər "plastinka"lar dəbdə idi, indisə "disk"lər ənənə halını alıb. Bu gün Azərbaycanda elə bil "Klip" yarışması gedir. Görsünlər

ki, kim daha çox "klip" çəkdirir. Bununla da gündəmdə olmaq istəyənlər məgər azdır?

İstər televiziya kanalı olsun, istər el şənliyi burada bir çox müğənnilər "fonoqramma"-dan istifadə edir ki, bu da dinləyicilərin əsəblərini korlayır.

Səhnədə ansambl varsa fonoqramma oxumağa ehtiyac varmı?

Təəssüflər olsun ki, xalq artistlərindən bəziləri "fonoqramma"-dan istifadə edirlər. Bu nə

dərəcədə doğrudur?

İndi də yeni-yeni "orenjirovka"çılar peyda olub. Məsələn, xalq mahnılarını və yaxud dünyasını dəyişmiş bəstəkarların mahnılarını götürüb "oranjirovka" edirlər. Belələrinə nə ad vermək olar? Bu gün Azərbaycanda kifayət qədər məşhur bəstəkarlarımız var.

Lakin dünyasını dəyişən bəstəkarlarımızın mahnılarını "orenjirovka" etməyə mənə elə gəlir ki, ehtiyac yoxdur.

Artıq bu kimi hallara son qoymağın vaxtı çatmışdır. Xalqın gözü tərəzidir. Bu gün yeni-yeni istedadlı xanəndələr ordusu yaranmaqdadır.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti hörmətli Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə ölkəmizdə keçirilən muğam müsabiqəsi bunu deməyə əsas verir. Muğam müsabiqəsindən tanıdığımız ən gözəl ifaçılardan Təyyar Bayramov, İlkin Əhmədov,

Babək Niftəliyev, Abgül Mirzəliyev, Vəfa Vəzirova, Rəvanə Ərəbova, Ehtiram Hüseynov, Mirələm Mirələmov, Səbinə Ərəbli, Güllü Muradova, Nisbət Sədrayeva və başqalarını misal göstərmək olar.

Bu gün muğam sənətinin beşiyi sayılan musiqi kolleci neçə-neçə musiqiçi yetişdirmiş və bu ənənə hələ də davam etdirilir. Ustad sələflərinin ənənlərini layiqincə davam etdirən xalq artistlərindən Əlibaba Məmmədov, Arif Babayev, Cənəli Əkbərov, Mənsüm İbrahimov, Səkinə İsmayılova, Qəzənfər Abbasov, Mələkxanım Əyyubova və başqa peşəkar muğam biliciləri neçə-neçə ifaçılar yetişdirmişlər.

Bu gün muğama tələbat çox böyükdür. İfaçılarımız xalq qarşısında böyük məsuliyyət hiss etməli, əlbəttə ciddi qüsura yol verməməlidirlər. Muğamlarımızı göz bəbəyi kimi qorumaq bizim ümdə vəzifəmizdir. Çünki, muğam bizim ana laylamızdır.

**Elşad Dağlı,
"Cabir Novruz" Mədəniyyət
Fondu mətbuat xidmətinin
rəhbəri, AJB-nin üzvü**